

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 155/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť D. P., toho času o väzbe, pre namietané porušenie jeho základných práv postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 40/2006 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 5. októbra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. P. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2007 doručená sťažnosť (z 19. marca 2007) D. P., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 40/2006 v súvislosti s rozhodovaním o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 5. októbra 2006.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ je trestne stíhaný v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 T 40/2006 pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, 2 písm. j) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“), trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 a 2 Trestného zákona a pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona.

Podaním z 5. októbra 2006 požiadal sťažovateľ o prepustenie z väzby a zároveň ponúkol písomný sľub, že sa po prepustení na slobodu bude riadne dostavovať na hlavné pojednávania. Predseda senátu okresného súdu prerokujúci sťažovateľovu trestnú vec mu listom z 9. októbra 2006 oznámil, že o jeho žiadosti z 5. októbra 2006 bude možné rozhodnúť až po rozhodnutí Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) vo veci sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu senátu okresného súdu z 5. októbra 2006 o sťažovateľom vznesenej námietke zaujatosti predsedu senátu.

Sťažovateľ uviedol, že krajský súd rozhodol o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu vo veci namietanej zaujatosti predsedu senátu z 5. októbra 2006 uznesením sp. zn. 3 Tos 116/2006 z 31. októbra 2006 doručeným okresnému súdu 16. novembra 2006. Okresný súd však napriek tomu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a ponúknutom písomnom sľube z 5. októbra 2006 nerozhodol.

Na základe výzvy ústavného súdu z 28. marca 2007 sa k veci vyjadril okresný súd, predložiac zároveň ústavnému súdu príslušný spisový materiál týkajúci sa sťažovateľovej trestnej veci.

Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 492/07 z 23. apríla 2007 uviedol:

„Trestná vec obžalovaného D. P., sp. zn. 6T/40/2006 sa nachádza na tunajšom súde od 03. 04. 2006. Obžalovaný požiadal dňa 09. 10. 2006 o prepustenie z väzby zo zdravotných dôvodov a súčasne dal súdu písomný sľub, že po prepustení z väzby sa bude riadne dostavovať na súdne pojednávania.

Predseda senátu požiadal dňa 09. 10. 2006 Krajskú prokuratúru Trnava o stanovisko k podanej žiadosti, pričom dňa 09. 10. 2006 obžalovanému oznámil, že v dôsledku vznesenej

námietky zaujatosti voči predsedovi senátu bude možné rozhodovať o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby až po právoplatnosti rozhodnutia o vznesenej námietke, resp. po prípadnom pridelení trestnej veci inému sudcovi.

Krajská prokuratúra Trnava vo svojom vyjadrení zo dňa 17. 10. 2006 navrhla požiadať o stanovisko Generálne riaditeľstvo ZVJS a až následne rozhodnúť o žiadosti obžalovaného.

Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 31. 10. 2006 zamietol sťažnosť obžalovaného proti rozhodnutiu okresného súdu, že predseda senátu JUDr. Ľubomír Bundzel nie je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci obžalovaného D. P.

Je nutné konštatovať, že s prihliadnutím na výraznú pracovnú vyťaženosť predsedu senátu súd opomenul rozhodnúť o žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby a ohľadom ponúknutého sľubu bezprostredne po vrátení spisu z Krajského súdu Trnava. V tomto smere je však možné poukázať na to, že obžalovaný mohol na ktoromkoľvek z hlavných pojednávaní v dňoch 09. 01. 2007, 20. 02. 2007 a 27. 03. 2007 poukázať na nevybavenie svojej žiadosti o prepustenie z väzby, čo však neurobil.

Rozsudkom zo dňa 27. 03. 2007 bol obžalovaný uznaný vinným z trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. j) Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 v jednočinnom súbehu s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 a v bode 2) obžaloby pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody s použitím § 35 ods. 2, § 29 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 v trvaní 23 (dvadsaťtri) rokov, pričom bol zaradený do III. nápravno-výchovnej skupiny a bol mu uložený tiež trest prepadnutia veci.

Okresný súd v Trnave na neverejnom zasadnutí dňa 05. 04. 2007 podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku účinného od 01. 01. 2006 zamietol žiadosť obžalovaného D. P. o prepustenie z väzby a podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku účinného od 01. 01. 2006 písomný sľub obžalovaného D. P. neprijal. Toto uznesenie okresného súdu sa doručuje procesným stranám.“

II.

2.1 Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k priesťahom v príprave pojednania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k priesťahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí

bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

Ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti pre nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť pre nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti pre nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť (§ 55 ods. 4 Trestného poriadku).

O sťažnosti pre nečinnosť uvedenej v odseku 3 musí rozhodnúť senát nadriadeného súdu do piatich pracovných dní od prevzatia veci. Ak

- a) zo strany súdu nedošlo k priet'ahom, sťažnosť pre nečinnosť sa zamietne,
- b) je sťažnosť pre nečinnosť opodstatnená, nadriadený súd určí primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu (§ 55 ods. 5 Trestného poriadku).

Proti rozhodnutiu podľa odseku 5 sťažnosť nie je prípustná (§ 55 ods. 6 Trestného poriadku).

2.2 Pri väzbe, ktorá presahuje dobu primeranú alebo nevyhnutnú, môže súd podľa okolnosti prípadu porušiť základné právo obvineného (resp. obžalovaného) súvisiace s jeho osobnou slobodou podľa čl. 17 ústavy. Z čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy (a taktiež z čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd – ďalej len „dohovor“) vyplýva okrem iného právo sťažovateľa nachádzajúceho sa vo väzbe podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti tejto väzby a nariadil prepustenie, ak je nezákonná (obdobne napr. III. ÚS 227/03).

Povinnosťou okresného súdu vyplývajúcou z uvedených ustanovení ústavy a dohovoru (ale aj z ustanovení § 2 ods. 6, § 55 ods. 1 a § 79 ods. 3 Trestného poriadku) bolo preto rozhodnúť o podaní sťažovateľa z 5. októbra 2006 (doručenom okresnému súdu 9. októbra 2006) urýchlene, t. j. bez zbytočného odkladu po tom, čo boli odstránené procesné prekážky brániace jeho prerokovaniu a rozhodnutiu v danej veci.

Na strane druhej sťažovateľ disponoval v zmysle § 55 ods. 3 až 6 Trestného poriadku právnym prostriedkom, ktorým sa mohol priamo v rámci konania pred okresným súdom a následne aj pred nadriadeným krajským súdom domáhať ochrany svojho práva na urýchlené prerokovanie svojej žiadosti z 5. októbra 2006. Tento právny prostriedok (sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 Trestného poriadku) bol sťažovateľovi priamo (bezprostredne) dostupný a ponúkal mu v okolnostiach daného prípadu rozumnú nádej na úspech – dosiahnutie nápravy vo vzťahu k ním namietanej nečinnosti okresného súdu, pokiaľ ide o rozhodnutie o jeho žiadosti z 5. októbra 2006.

Z obsahu súdneho spisu okresného súdu v sťažovateľovej trestnej veci sp. zn. 6 T 40/2006 (ktorý potvrdzuje skutkové tvrdenia obsiahnuté vo vyjadrení okresného súdu k sťažnosti - sp. zn. Spr. 492/07 z 23. apríla 2007) ústavný súd zistil, že sťažovateľ označený účinný a dostupný prostriedok nápravy ním namietaného porušenia jeho základných práv nevyužil.

Sťažovateľ taktiež nepreukázal, že by bol okresný súd upozornil na nečinnosť v konaní o jeho žiadosti z 5. októbra 2006, ktorú pred ústavným súdom namieta, alebo, že by sa bol domáhal urýchlenia postupu okresného súdu v označenej veci. V tomto smere nezistil ústavný súd žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že podmienku vyčerpania dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy, vo vzťahu k namietanému zásahu do základných práv, pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nesplnil sťažovateľ z dôvodov hodných osobitného zreteľa (existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť z obsahu spisu okresného súdu ani z obsahu sťažnosti).

Na základe uvedeného a stabilnej judikatúry (napr. IV. ÚS 44/03, IV. ÚS 153/03) dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je prípustná pre nevyčerpanie dostupných a účinných právnych prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, a preto po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol o jej odmietnutí pre neprípustnosť (§ 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2.3 Vzhľadom na uvedenú skutočnosť skúmanie ďalších zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľovej sťažnosti a prípadný procesný postup smerujúci k ich odstráneniu stratili opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2007